

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันคงไม่มีใครกล้าปฏิเสธได้ว่า “อินเทอร์เน็ต” เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทางการสื่อสารสมัยใหม่หรือเป็นสื่อใหม่ที่สำคัญจนกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของโลกเรา เราใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อการทำงาน การเรียน และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เราจะทำการสื่อสารถึงกันในรูปแบบของการสนทนาออนไลน์หรือที่เรียกว่าการแชท (chat) ซึ่งถือได้ว่าเป็นที่นิยมกันมากตั้งแต่วัยเด็กที่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้แล้วจนกระทั่งถึงวัยทำงาน

เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เป็นช่องทางการสื่อสารผ่านสื่อใหม่ที่เป็นที่นิยมมากจนกลายเป็นวัฒนธรรมส่วนหนึ่งของวัยรุ่นในปัจจุบัน เพราะเครือข่ายสังคมออนไลน์เปรียบเสมือนเป็นการบริการพื้นฐานของเว็บไซต์ (web page) ของตัวเองและอนุญาตให้ผู้อื่นที่ใช้บริการเครือข่ายเดียวกันเข้ามาร่วมแบ่งปันประสบการณ์หรือดูหน้าตาของผู้ใช้นั้นๆได้ เครือข่ายสังคมออนไลน์เปรียบเสมือนเป็นการเริ่มต้นความสัมพันธ์ของผู้เล่นในลักษณะต่างๆ ทั้งที่เป็นเพื่อนกันอยู่แล้ว เพื่อนของเพื่อน เพื่อนเก่า หรือแม้กระทั่งคนที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนก็สามารถมาทำความรู้จักผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่มีการสื่อสารโดยคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลางได้

เครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ถือกำเนิดขึ้นและเป็นที่นิยมเป็นอย่างมากในหมู่วัยรุ่นของสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปี 1997 โดยเว็บไซต์แรกคือ SixsDegrees.com และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งในปัจจุบันได้มีเว็บไซต์อื่นๆถือกำเนิดเพิ่มขึ้นมากกว่า 100 เว็บไซต์ ซึ่งมีสมาชิกของแต่ละเว็บไซต์มากกว่า 20 ล้านคนในแต่ละเว็บไซต์ทั่วโลกในแต่ละปี ในแต่ละเว็บไซต์นั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะการให้ผู้เล่นได้ทำการสนทนาซึ่งกันและกัน การส่งข้อความถึงกัน แต่ยังเปิดโอกาสให้ผู้เล่นได้ฟังเพลง อ่านบันทึกออนไลน์ หรือไดอารี่ออนไลน์ของผู้อื่น ดูหนังหรือหาข้อมูลความรู้ต่างๆ ตัวอย่างเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่กำลังเป็นที่นิยมและแพร่หลายเป็นอย่างมากในปัจจุบัน ได้แก่ MSN, hi5, Facebook, Twitter, Youtube เป็นต้น

เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่อย่างเช่น การให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ในลักษณะเว็บไซต์สังคมออนไลน์นั้นมีข้อดีคือ การสร้างความสัมพันธ์ทางการสื่อสารในรูปแบบใหม่ที่ไม่ได้จำกัดเฉพาะแต่การสนทนาซึ่งกันและกันเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ลดช่องว่างทางระยะทางและเวลาเพราะทำให้เราพบเพื่อนใหม่ และยังสามารถพบเพื่อนเก่าๆ ที่

ไม่ได้ติดต่อกันเป็นเวลานานแต่ก็สามารถโคจรกลับมาเจอกันในเว็บไซต์ออนไลน์เว็บไซต์นี้ได้เช่นกัน ทำให้การสื่อสารง่ายและรวดเร็วมากขึ้นโดยไม่ใช้แค่การรู้จักกันในกลุ่มเล็กๆ เท่านั้นแต่ยังทำให้เกิดการสื่อสารถึงกันครอบคลุมทั่วโลก

ในแง่ของความเป็นสื่อสมัยใหม่นั้นเปรียบเสมือนการย่อโลกให้เล็กลง การสื่อสารมีความทันสมัย รวดเร็ว และความก้าวล้ำทางเทคโนโลยีมากขึ้น จากสมัยก่อนที่การสื่อสารทางจดหมาย โทรเลข โทรศัพท์ ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เนื่องจากความผิดพลาด อาทิ จดหมายไม่ถึงมือผู้รับ โทรเลขส่งไม่ถึง เป็นต้น แต่เมื่อสังคมมีความก้าวหน้าทางวัฒนธรรมที่มีทิศทางที่เปลี่ยนแปลงออกไป วิถีชีวิตความเป็นอยู่ในด้านต่างๆ ที่ต้องการให้ประชาชนมีการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ที่สะดวกสบาย ง่ายและรวดเร็วขึ้น เทคโนโลยีต่างๆ จึงได้พัฒนาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนนั่นเอง ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยสี่ อาทิ เสื้อผ้า อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม หรือปัจจัยเสริม โทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องเสียงหรือวิทยุติดตามตัว ทำให้ผู้คนมีการสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็วมากขึ้นจากที่ใช้เวลาในการติดต่อสื่อสารเป็นระยะเวลา 1 – 2 วัน ในปัจจุบันเพียงแค่เปิดเครื่องคอมพิวเตอร์และเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตและใช้โปรแกรมออนไลน์ต่างๆ อย่างที่กล่าวมาข้างต้น ก็สามารถติดต่อกับเพื่อนหรือคนทั่วโลกได้อย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาไม่ถึง 1 นาที และทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันได้เป็นอย่างดี เนื่องจากสามารถสอบถามพูดคุยได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องรอคำตอบเป็นระยะเวลาอันยาวนานเมื่อเทียบกับการใช้โทรศัพท์หรือเขียนจดหมาย นอกจากนี้ผู้เล่นสามารถหาข้อมูลความรู้ เนื้อหาสาระต่างๆ ได้ตามความต้องการของตนเอง ซึ่งเปรียบเสมือนมีห้องสมุดจากทั่วโลกย่อส่วนมารวมไว้ในหน้าจอคอมพิวเตอร์เพื่อให้ผู้ใช้เลือกหาข้อมูลในสิ่งที่ตนต้องการ ในแง่ของการให้บริการอื่น เช่นการให้ความบันเทิงผ่านเว็บไซต์ต่างๆ อย่างที่ได้อธิบายข้างต้น เปรียบเสมือนเป็นโลกไซเบอร์แห่งจินตนาการที่ผู้เล่นไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตนที่แท้จริงได้ เพราะผู้เล่นสามารถจะแสดงตัวตนเป็นใครก็ได้ตามที่ผู้เล่นต้องการเพื่อเพิ่มอารมณ์ความสนุกสนานในการเล่นและการให้บริการนั่นเอง

การสนทนาทางอินเทอร์เน็ตกำลังเป็นที่สนใจของนักเรียนและวัยรุ่นในกลุ่มต่างๆ ทั้งเพศชายและหญิง เนื่องจากเป็นบริการหนึ่งที่สามารถหาเพื่อนใหม่ได้ง่ายและทำให้ผู้เข้าสนทนาอาจลุ่มหลงในการให้ข้อมูลส่วนตัวต่างๆ เช่น ชื่อ นามสกุล เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่ โดยที่ผู้คุยในห้องสนทนาไม่สามารถจะมองเห็นหน้าตาหรือสภาพที่แท้จริงของผู้สนทนาด้วยได้ เป็นทางหนึ่งให้ผู้ไม่หวังดีนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในทางก่อให้เกิดความเสียหายหรือล่อลวงไปในทางที่เป็นอันตรายและยังเป็นทางในการประกอบอาชีพมาตุจริตหรือไม่เหมาะสม เช่น การค้ายาเสพติด การขายบริการทางเพศ

เป็นต้น นอกจากนี้จรรยาบรรณผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งจำเป็นมาก เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ทุกคนทั่วโลกมีสิทธิในการเข้าถึงและใช้ข้อมูลร่วมกัน การละเมิดก่อกวน ระบาย สอดแนม จารกรรมข้อมูลแก้ไขหรือเปิดเผยข้อมูลผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นการผิดจรรยาบรรณในการใช้อินเทอร์เน็ต เนื่องจากก่อให้เกิดความเสียหายทั้งในระดับบุคคลหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายในระดับประเทศได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโจรกรรมข้อมูลในลักษณะของการเข้าไปดูหรือแก้ไขข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาตที่เรียกว่าแฮกเกอร์นั้น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานต่างๆ มาก ทำให้ต้องเสียงบประมาณในด้านของระบบรักษาความปลอดภัยข้อมูลอีกเป็นจำนวนมาก

การให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและเครือข่ายสังคมออนไลน์มีพฤติกรรมและปฏิบัติในทางที่ถูกต้องและเหมาะสมนั้นต้องมีการส่งเสริมให้ความรู้แก่ผู้ใช้ตั้งแต่ระดับขั้นต้นคือนักเรียน โดยปัจจัยที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตและเครือข่ายสังคมออนไลน์ในทางที่ปลอดภัยและถูกต้องนั้นมีหลายด้านและมีความแตกต่างกันทั้งในด้านของเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์และความสามารถในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ สถานที่ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ การดูแลให้ความรู้จากผู้ปกครองที่บ้าน การดูแลให้ความรู้จากครูที่โรงเรียน การดูแลให้ความรู้จากเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน

ดังนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าจึงทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายทางสังคมออนไลน์ โดยทำการศึกษาวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก และเพื่อนำผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลกนำไปเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการควบคุมดูแลพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะได้ข้อมูลพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลกในปัจจุบัน

2. ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียน โดยเฉพาะการปรับกลยุทธ์การเรียนการสอน

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้ามุ่งเน้นในเรื่องของพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามระดับชั้น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างระดับชั้นละ 242 คน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงภาคเรียนที่ 1/2553

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1,989 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2553 โดยจำแนกตามระดับชั้น กลุ่มตัวอย่างระดับชั้นละ 242 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการเครซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น
3. ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง“การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก” จำเป็นต้องมีการนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อความเข้าใจความหมายของศัพท์แต่ละคำให้ถูกต้องตรงกัน ดังนี้

1. **เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network)** หมายถึง เว็บไซต์ที่ให้บริการผู้เล่นทำการสื่อสารระหว่างกันในกลุ่มเล็กๆที่มีความสนใจร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งการสื่อสารผ่านเว็บไซต์ชุมชนออนไลน์จะทำในรูปแบบของการส่งข้อความสนทนาหรือ การแชท การเขียนไดอารี่ การดูหนังและการฟังเพลง การโหลดคลิปวิดีโอ การเชื่อมความสัมพันธ์ทางการสื่อสารที่ไม่จำกัดเฉพาะการโต้ตอบระหว่างผู้เล่น 2 คนเท่านั้น แต่ยังสามารถเปิดโอกาสให้ผู้เล่นคนอื่นๆ เข้ามาร่วมเป็นเพื่อนเพื่อทำการสนทนาโต้ตอบระหว่างกันได้ ตัวอย่างเว็บไซต์ที่ให้บริการเครือข่าย

สังคมออนไลน์ ได้แก่ www.youtube.com, www.hi5.com, www.facebook.com,
www.twitter.com, MSN Messenger

2. **พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์** หมายถึง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านการกรอกข้อมูลส่วนตัว ด้านส่วนบุคคล ด้านพฤติกรรมกรู๋ในห้องสนทนา ด้านพฤติกรรมการใช้

3. **การให้ข้อมูลส่วนตัวบนเครือข่ายสังคมออนไลน์** หมายถึง การให้ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เช่น ชื่อ – สกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ อีเมลล์แอดเดรส เมื่อได้รับการร้องขอจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการสมัครเข้าใช้ในบริการต่างๆ

4. **นักเรียน** หมายถึง ผู้เรียนในช่งชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก
ปีการศึกษา 2553